

Bàn bè là Phúc Lộc Thọ

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Sáu, 21 Tháng 11 Năm 2008 05:00

Sếp đầu mùa Lễ Tạ ơn Thanksgiving rồi, tôi muốn xin được viết ít dòng về các người bạn thân quý mà tôi có duyên được gặp gỡ, quen biết từ thời niên thiếu cho tới ngày nay đã đi vào tuổi “thật thà phải lại hy” rồi.

Như đã có dịp thưa chuyện đây, đây tôi có hai niềm say mê, đó là sách vở và bạn bè. Các bạn đã cho tôi một nguôn an ủi lớn lao, trong những ngày tháng đen tối khó khăn thì lý luận, đức biết là những ngày ở trong nhà tù cũng sống vui. Viết nam.

Những người bạn học còn học bậc Tiểu học trước năm 1945 thì trường xã Thái bình nội trường Monguillot, mà cho tới nay tôi vẫn còn hay gặp lại, đó là các bạn Trường Văn (tức nhà văn Trường Phong Vũ), Đinh Đăng Khoa, Nguyễn Phi Hùng. Cả ba người này đều cùng học với tôi tại lớp sơ học(cours elementaire) do thầy giáo Vinh phụ trách. Sau này vào năm 1951-52, chúng tôi học chung với nhau tại trung học Hoàng Cầm ở Bưởi. Tính ra tình bạn giữa chúng tôi đến nay đã kéo dài tới trên 60 năm rồi.

Cũng từ thời gian học ở Bưởi chu gặp quen nhà, tôi còn nhiều người bạn khác, đó là các anh Đỗ Huy Hoàng, Lê Đức Cường, Ngô Đình Thuần, Hoàng Sĩ Quý, Nguyễn Hữu Ru, Nguyễn Hữu Tuân, Nguyễn Văn Quý, Nguyễn Duy Hy v.v... Các bạn đó sau này lại cùng lên Hà Nội tiếp tục học chung với tôi ở trường

Chu

văn An nữa. Tôi đã có dịp viết về các bạn cùng lớp Đỗ Nhật 1D năm 1953-54 vào hồi đầu năm 2008 rồi. Riêng người bạn cùng học với tôi trong Lớp Đỗ Nhật A năm 52-53 thì

Chu

văn An, mà nay chúng tôi hay gặp lại, đó là anh Trường Đình Cường, người gốc quê Cầu Đà Khúc Thủy gặp

Hanoi

. Người bạn khác rất thân thiết với tôi trong lúc cùng ôn tập bài vở để đi thi bằng Tú tài phần 2 ở Hà Nội, đó là anh Võ Thế Hòa, một trí tuệ thông minh tuyệt vời, mà cũng là một người bạn rất chung thủy của tôi. Chúng tôi cũng gặp nhau ở

Washington

DC

năm 2007 vừa qua.

Vào miền Nam hồi 1954, thì tôi học ở Trường Luýt trên “con đường Duy Tân cây dài bóng mát”, rất là thoải mái cho tuổi đôi mươi thuở này. Người bạn thân thiết cùng lớp mà nay hay gặp lại ở Quê Cam, đó là anh Nguyễn Đình Thế Ngọc gốc ở Hải An gặp ở Đà Nẵng. Về các bạn cùng xuất

Bàn bè là Phúc Lộc Thọ

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Sáu, 21 Tháng 11 Năm 2008 05:00

thân t< Tr<ng Lu<t Saigon năm 1958, thì m<i đây tôi đã vi<t trong bài “H<i t<ng c<a m<t sinh viên Tr<ng Lu<t khóa 1958” r<i. Đ<iu đáng ghi nh< nh<t trong th<i gian là sinh viên < Saigon là tôi đ<c < Đ<i h<c xá Minh M<ng chung v<i các b<n sinh viên di c< t<

Hanoi

vào mi<n

Nam

năm 1954. Anh Tr<n Thanh Hi<p đ<c b<u làm Ch< t<ch Đoàn sinh viên di c< chúng tôi, lúc đó anh đang h<c Lu<t, nh<ng đã r<t năng n< h<at đ<ng c< v< chính tr< cũng nh< văn hóa. Tôi < chung phòng v<i các anh Vũ H<u Bao, T< Ng<c Quang, Tr<n C< Uông, Tr<n văn Th<o, Nguy<n D<ng...

Sau này t< năm 1956-58, thì tôi đ<n ng< t<i c< xá Câu <c b< Ph<c H<ng. T<i đây, tôi <i quen bi<t thêm r<t nhi<u b<n g<c t< mi<n Trung nh< Bùi Minh Đ<c, Hoàng Ng<c Tu<, Nguy<n T<n Th<, Trang Kiên, Cao Huy Thu<n v.v... Vào cái tu<i đôi m<<i lúc đó, chúng tôi đ<c s<ng trong c<nh thanh bình th<nh v<<ng < Saigon vào gi<a th<p niên 1950, th<t là m<t k< ni<m tuy<t đ<p c<a th< h< sinh viên b<n tôi.

Cũng trong th<i gian này, tôi sinh h<at v<i anh ch< em trong Nhóm Sinh viên Công giáo do Linh m<c Nguy<n Huy L<ch làm Tuyên úy h<<ng đ<n. Các anh Nguy<n văn Trung, Phùng văn H<nh, Tr<ng văn Ng<c, Ph<m văn Ngôn, Tr<n Quý Thái, Tr<ng Đình T<, Nguy<n Đ<c Quý...và các ch< Tr<n th< Lài, Lê th< H<ng, Nguy<n th< Kim Chi, Lê th< M< Nhan...là nh<ng thành viên r<t tích c<c trong các sinh ho<t tôn giáo c<a Nhóm.

Sau khi t<t nghi<p tr<ng Lu<t năm 1958, thì tôi đi làm cho Qu<c h<i th<i Đ< nh<t C<ng hòa. T<i đây, tôi <i quen bi<t v<i nhi<u đ<ng nghi<p tr< tu<i khác n<a nh< các Anh Đ<ng Đ<c Hi<n, Tr<nh Xuân Lam, Nguy<n văn Ngân, Ph<m Gia Lũy v.v... Năm 1962, tôi đ<c <nh trình đi<n khóa 13 Liên Tr<ng Võ khoa Th< Đ<c, và sau khi t<t nghi<p, thì ph<c v< trong ngành Hành chánh Tài chánh thu<c B< Qu<c Phòng. Tôi làm Trong Phòng Pháp ch< T< t<ng đ<<i quy<n Đ<i úy Nguy<n Thanh T<nh làm Ch< s< và Thi<u tá Ph<m Đ< Thành làm Chánh s< v<. Các b<n cùng khóa 13 Th< Đ<c mà làm chung < B< Qu<c phòng thì tôi v<n còn nh< có anh Nguy<n Khánh H<i, Nguy<n H<u An.

Gia đình Hành chánh Tài chánh c<a Quân <c Vi<t nam C<ng hòa r<t đông đ<o, tôi s< xin vi<t riêng v< k< ni<m c<a mình trong gia đình này vào m<t đ<p khác.

Đ<c bi<t nh< h<at đ<ng xã h<i v<i gi<i thanh niên sinh viên t< năm 1964 tr< đi, thì tôi đ<c s<t

Bàn bè là Phúc Lộc Thọ cho

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Sáu, 21 Tháng 11 Năm 2008 05:00

cánh vôi rớt đồng anh chèo em trèo tuối thối đó. Vôi nhím say mê nhím thành, chúng tôi đã tham gia vào rớt nhím u công tác cèo u trèo nồm nhân bảo lốt miốm Trung năm 1964, Chèo ng trình Công tác Hè 1965, công viếc cèo u trèo nồm nhân chiốm cuốm liên tấc trong suốm t cuốm chiốm tranh đốm 1975...Các bốm n gốm bó trong phong trào sinh hoốm thanh niên hốm thối kốm trốm c 1975 này thì đông đốm o vô sốm kốm, chốm xin ghi ra mốm y khuôn mốm t đốm n hình nhốm Chốm Phốm m thốm Thân, các anh Đốm Ngốm c Yốm n, Trốm n Ngốm c Bấu, Đốm Anh Tài, Đốm Quý Toàn, Nguyốm n Đốm c Quang, Lê Đình Điốm u, Trốm n Đốm i Lốm c, Phốm m Phú Minh, Hà Tốm ng Cát, Hoàng Ngốm c Tuốm, Trốm n văn Ngốm, Ngốm Mốm nh Thu v.v...

Riêng Chèo ng trình Phát triốm n Quốm n 8 Saigon thì đốm lốm i cho tôi mốm t kốm niốm m sâu xa nhốm t và anh chốm em chúng tôi đã thốm t sốm gốm n bó vốm i nhau rốm t chân thành, thốm m thối t; tốm t cốm cũng chốm vì lý tốm ng chung là “Phốm c vốm tốm ng lốm p bà con kém may mốm n” ở khu vốm c ngoốm i ô thành phốm. Các anh Hốm văn Minh, Hốm ngốm c Nhuốm n, Mai nhốm Mốm nh, Hốm công Hốm ng, Nguyốm n Phúc Khánh, Uông Đốm i Bốm ng, Nguyốm n Đốm c Tuyên, Dốm ng văn Long, Võ văn Bé, Đào Quốm c Chính, Đốm ng Di Hùng, Đốm ng Kốm Trắn, Trốm n Kim Hoa, Lê Xuân Tốm ng..., các em Huốm nh văn Nguồn, Lốm ng văn Tròn, Mai viốm t Phốm ng, Mai viốm t Khốm c, Nguyốm n Hoài Tân, Dốm ng Kim Cúc, Nguyốm n thốm Ngốm c Nga, Nguyốm n thốm Xuyốm n v.v...là nhốm ng cán bốm tốm nguyốm n nòng cốm t cốm a chốm ng trình phát triốm n cốm ng đốm ng này. Tôi đã có vài bài viốm t vốm chốm ng trình này, và sốm viốm t thêm chi tiốm t nốm a khi có đốm u kiốm n và thốm i gian thuốm n tiốm n hốm n.

Vốm phía các bốm n bè quốm c tốm, thì tôi cũng đốm c đốm p quen biốm t thân thốm ng gốm n bó vốm i hốm rốm t nhím u tốm trên 40 năm nay. Đó cũng là nhốm cái duyên cùng hoốm t đốm ng xã hốm i, giúp đốm các nồm nhân chiốm n cuốm c, các trốm em bốm i đốm i v.v...Các đoàn viên cốm a tốm chốm c Thanh niên Chí nguyốm n Quốm c tốm (IVS = International Voluntary Service) nhốm Don Luce, John Sommer, Mark Lynch, Gene Stolfuss, Masafumi Nagao, Jackie Chagnon v.v...vốm n thốm ng sát cánh vốm i giốm i thanh niên sinh viên chúng tôi trong nhím u công tác xã hốm i ở nông thôn cũng nhốm ở ngoốm i ô thành phốm. Đốm c biốm t Dick Hughes là ngốm i đã xốm thân tìm mốm i cách đốm c u thoát tốm ra khốm i nhà tù cốm ng sốm n ở Viốm t nam. Lốm i còn các bốm n khác nhốm Steve Young, Pat và Earl Martin, Sophie Quinn-Judge v.v... mà tôi đã có đốm p viốm t đốm n trong loốm t bài “Tôi vốm n lốm c quan, vì gốm p đốm c nhím u ngốm i tốm t bốm ng”, nên khốm i cốm n viốm t lốm i chi tiốm t ở đây nốm a.

Ngoài ra lốm i còn mốm t sốm ngốm i bốm n khác ở Âu châu mà tôi đã quen biốm t gốm n gửi tốm trốm c 1975, cũng trong khuôn khốm sinh hoốm t văn hóa xã hốm i và tôn giáo. Các chi tiốm t này sốm đốm c ghi lốm i trong mốm t đốm p khác. Tôi cũng đốm đốm nh viốm t riêng mốm t cuốm n sách vốm “Các bốm n bè quốm c tốm” này.

Sau năm 1975, tình hình sinh hoốm at xã hốm i thốm t là đen tốm i bốm tốm c, nhốm t là đốm i vốm i các gia đình có ngốm i phốm i “đi hốm c tốm p cốm i tốm o” trong các trốm i tốm p trung. Nhốm ng tôi vốm n còn có thốm gốm p gốm tâm sốm đốm c vốm i mốm t sốm bốm n hốm u thân tình, cốm thốm nhốm là anh Nguyốm n Xuân Quốm nh ở Phú Nhuốm n, anh

Bàn bè là Phúc Lộc Thọ cho

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Sáu, 21 Tháng 11 Năm 2008 05:00

Nguyễn Minh Cường cùng tôi xóm, các anh Nguyễn Ngọc Lan, Thế Nguyên, Trần Tuấn Nhâm, Nguyễn Ngọc Luận, Phạm Văn Bằng, Vũ Sinh Hiền ..., rồi đến các anh Trần Văn Hy, Nguyễn Đăng Dũng, Cao Đức Thọ, Đặng Minh Thế, Phạm Xuân Thế, Nguyễn Vĩnh Lộc v.v..., tất cả đều là bạn tôi từ nhỏ, kể cả trong thời gian tôi bị giam giữ trong tù từ năm 1990.

Kể cả các bạn đồng nghiệp trong nhà tù với tôi suốt từ 1990 đến 1996 lúc tôi ra khỏi nhà giam đều cùng với gia đình qua đến nhà tôi ở Mỹ, thì các bạn tù chính trị rất là gần gũi với nhau, tất cả đều giúp đỡ lẫn nhau. Xin ghi lại tên một số bạn tôi hình như : Phạm Đức Khâm, Nguyễn Đan Quỳ, Đoàn Việt Hoàng, Văn Ngọc Đức Lộc, Tô Văn Hùng, Mai Trung Tĩnh, Nguyễn Trì, Châu Sơn, Lý Trọng Trân, Phan Văn Phạm, Nguyễn Hiền, Võ Thành Sơn, Lê Thái Chân, Võ Văn Sáu, Phạm Thế Công, Bùi Văn Phạm, Phạm Quang Huy, Huỳnh Văn Giàu, Đặng Ngọc Long, Nguyễn Hữu Sơn, Nguyễn Thanh Vân... Và đồng nghiệp nhất là Thầy Đốt, thầy là Hòa Thế Thế Thích Huệ Đăng. Nhờ anh em mà tôi lâu tôi đi lao động Z30D Hàm Tân, thì càng có niềm vui dạt dào tâm sự sâu đậm hơn mỗi ngày và nâng đỡ tinh thần cho nhau. Thành ra đúng là “Chăn lao tù là niềm ta rèn tâm trí”, như là sinh viên thế giới hát bài thơ, dù họ có ngồi theo phía Mặt Trời Giỏi Phóng công An ninh đi nữa.

Từ ngày đến nhà tôi ở Mỹ, thì tôi sinh hoạt như với các anh chị em trong tổ chức Mạng Lưới Nhân quyền Việt Nam, hình như các Chị Jackie Bông, Hoàng Liên, Đỗ Thị Thuần, Lâm Thu Vân, Nguyễn Thị Tuyết Mai, các anh Nguyễn Ngọc Quỳnh, Lê Minh Nguyên, Trần Minh Công, Nguyễn Minh Cường, Đoàn Việt Trung, Tôn Thế Diên, Lưu Trung Khôi, Trần Đức Thanh Phong, Nguyễn Thanh Trang, Nguyễn Bá Tùng, Đoàn Thế Cường, Ngô Văn Hùng, Đỗ Nhàn Điên và cùng rất nhiều anh chị em khác trên toàn thế giới. Nhờ sự thông tin liên lạc mau lẹ qua hình thức internet, nên công việc của Mạng Lưới rất nhiều kết quả quan trọng mà các tiêu biểu của Nhân quyền cho người dân ở trong nước được cải thiện, áp dụng của chính quyền công sở ở Hà Nội. Anh chị em chúng tôi rất gần gũi, thân thiết với nhau qua nhiều năm tháng hoạt động chung trong tổ chức này.

Bài viết này đã được công bố từ lâu, khi Chị Kathleen Bagen cùng làm việc chung với tôi năm 1972-74 tại văn phòng của Hội Đồng Tôn Giáo Thế Giới (World Council of Churches), chị hay nói với tôi : “Friends are blessings”. Và sau 1975, khi tôi có dịp đọc lại cuốn sách Docteur Zhivago của tiểu thuyết Pháp, thì tôi rất tâm đắc với câu thơ của người bạn này : “Cuộc sống của bạn là niềm vui của người khác” (nguyên văn tiểu thuyết Pháp : “Votre vie, c’est dans les autres”. Thành ra câu nói này cũng ý nghĩa như câu dân gian thế giới nói : “Trong người có ta, mà trong ta cũng có người”. Nói một cách văn hoa, triết lý, thì có thể gần gũi là “mọi con người chúng ta thì đều là cùng bản tính với nhau” (co-substance) .

Bàn bè là Phúc Lộc Thọ cho

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Sáu, 21 Tháng 11 Năm 2008 05:00

Khi viết những dòng chữ này, tất cả các bạn còn sống thì hay đã ra đi, thì đâu hẳn nguyên hình trong tâm khảm và trí óc của tôi. Mọi lẽ nên nhớ đến các bạn là tâm hồn tôi đâu rung động vì niềm vui khôn tả. Và tôi xin cảm ơn Trời, cảm ơn Đất vì đã ban tặng cho tôi có được những bạn hữu quý báu thân thương đến thế, dù tôi đã phải trải qua bao nhiêu song gió thẳng tắp vì chiến tranh suốt máu, vì được tài áp bức, vì tù ngục đầy.

Đến kết thúc bài viết đã khá dài này, tôi xin được ghi ra đây mấy câu thơ làm hồn còn ở trong nhà tù thì trải Z30D ở Hàm Tân Phan Thiết năm 1994-95. Bài thơ như sau :

Tôi nhà tù, xin gửi về các bạn :

Gửi bạn thân yêu niềm thương nhớ,

Đẹp biết bao kẻ niềm mơ tưởng.

Bởi duyên lành ta luôn gắn bó

Suốt cả đời mãi mãi yêu mến nhau.

California , Tháng 11 năm 2008